

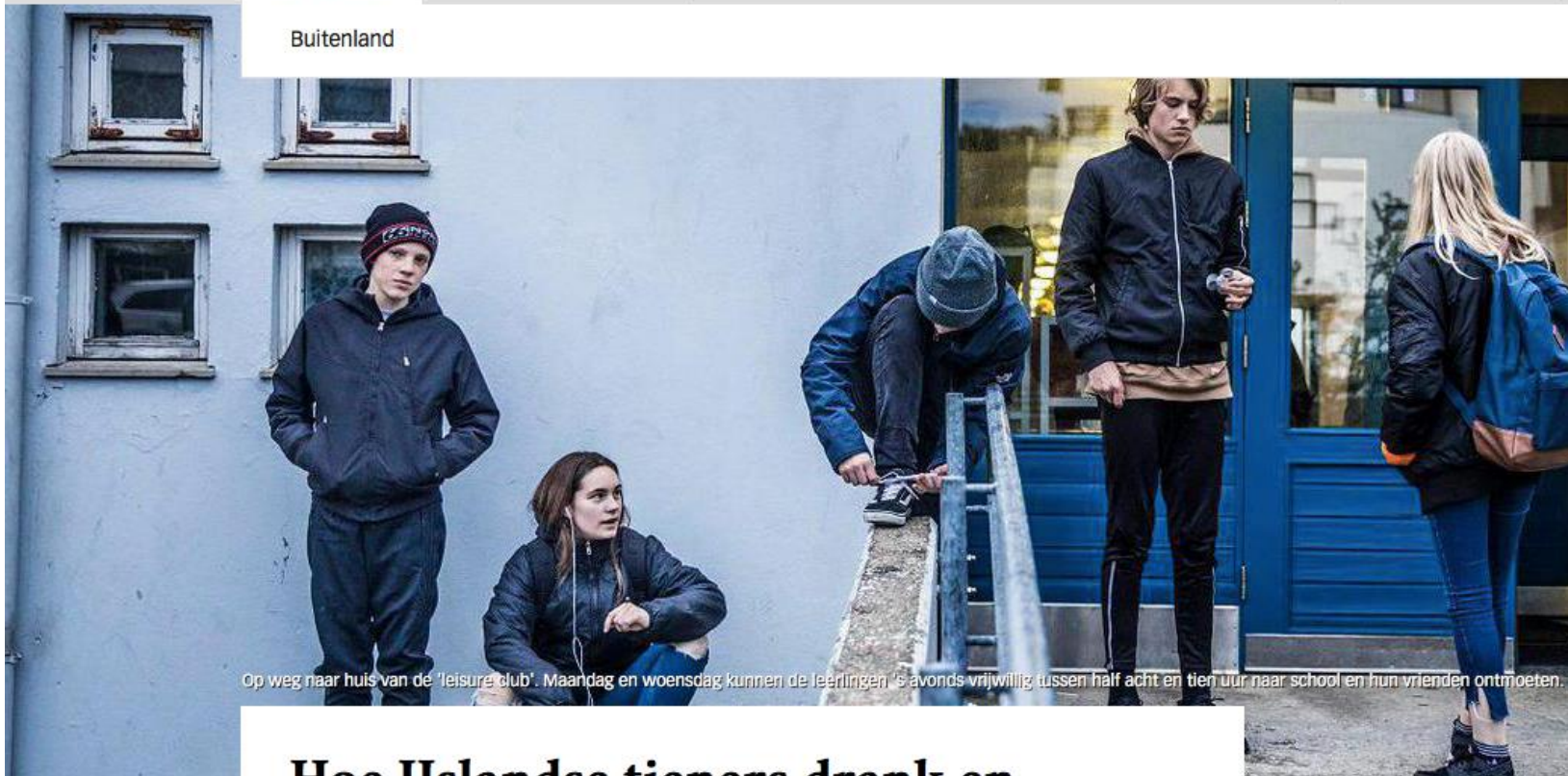
Inspiratie uit IJsland Congres Jongerenwerk

Tilburg, 12 december 2018

Nederlands
Jeugd
instituut

Buitenland

Op weg naar huis van de 'leisure club'. Maandag en woensdag kunnen de leerlingen 's avonds vrijwillig tussen half acht en tien uur naar school en hun vrienden ontmoeten.

Hoe IJslandse tieners drank en sigaretten inruilden voor sport

Wat kan Nederland hiervan leren?

ARTIKEL Hoe IJslandse tieners de drank, wiet en sigaretten lieten staan en gingen sporten, en wat andere landen kunnen leren van dit succesverhaal.

Door: Ianthe Sahadat 2 juli 2017, 02:00

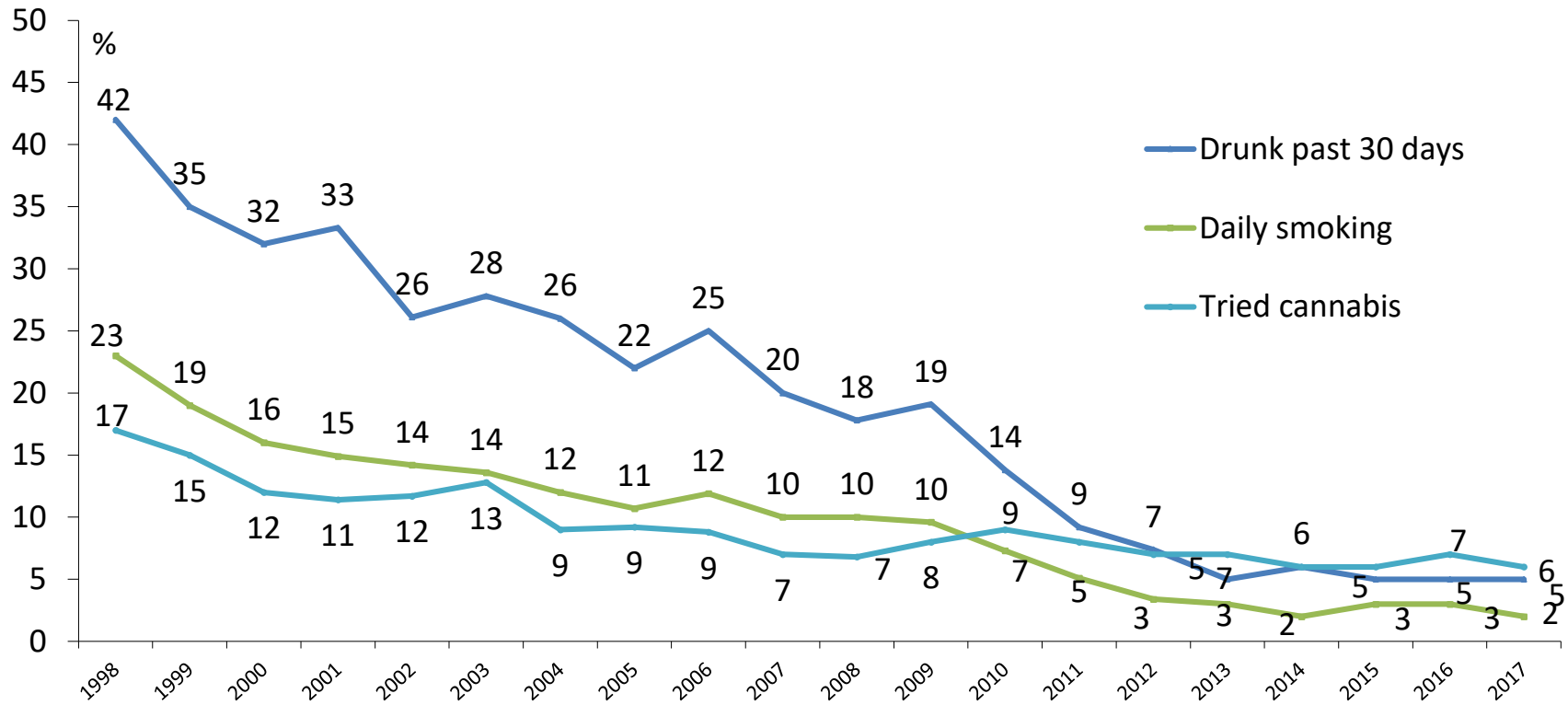
AANBEVOLEN ARTIKEL

[Turkse inlichtingendier manipuleerde bewijs om Gülenisten te arresteren](#)
13 september 2017

[Britten leggen omstrede onder Stonehenge, 'groc](#)

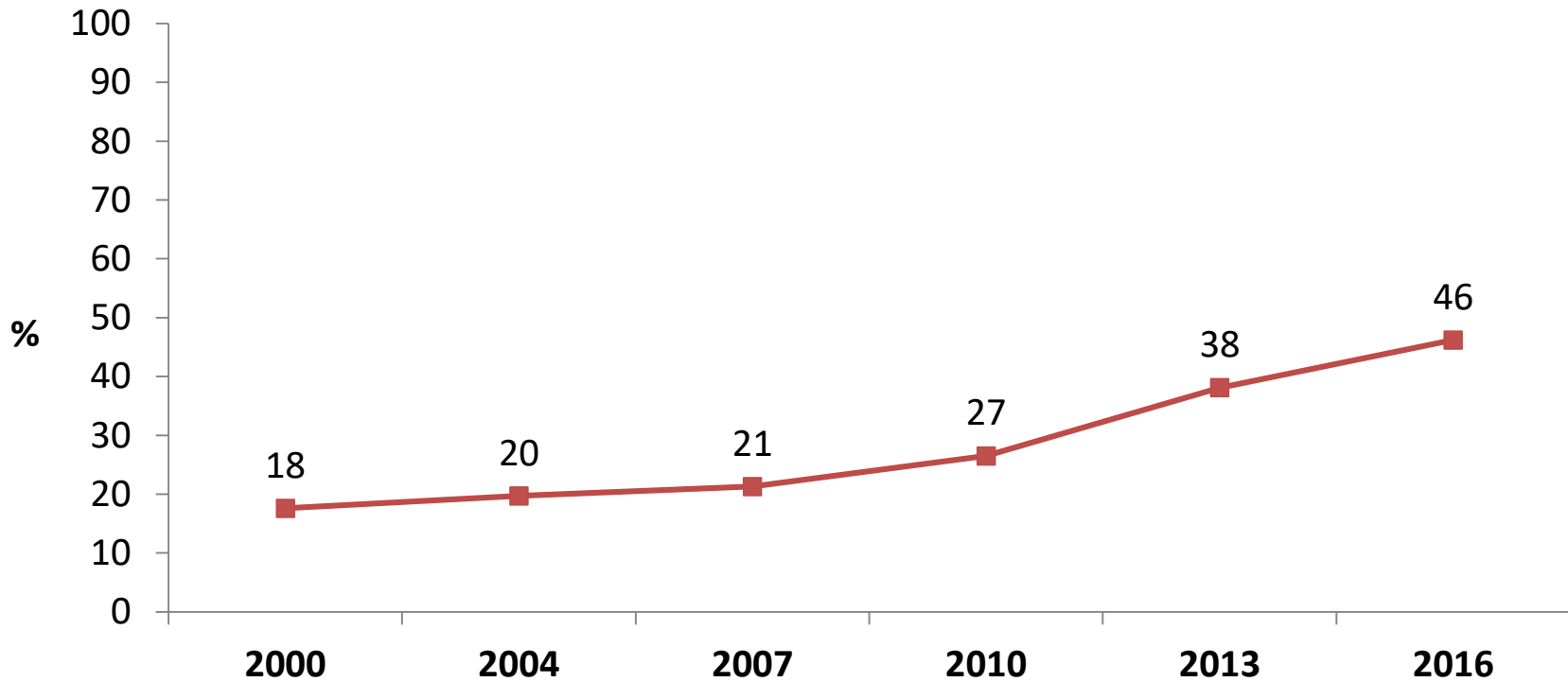
Afname middelengebruik

middelengebruik 15/16 jarige middelbare scholieren

Ook onder 16-20-jarigen (high school)

Nooit dronken geweest

... en ook nog ...

Importeren in NL?

IJSLAND

- 330.000 inwoners
- Homogene bevolking
- Sterke civil society
- Scandinavische drinkcultuur

Inspiratie uit IJsland

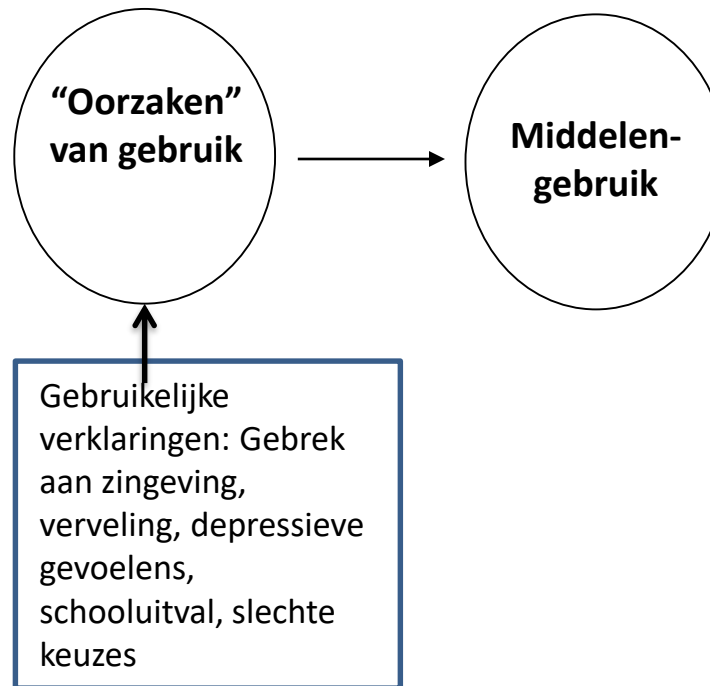

GEDRAG VERANDEREN IS ONTZETTEND MOEILIK

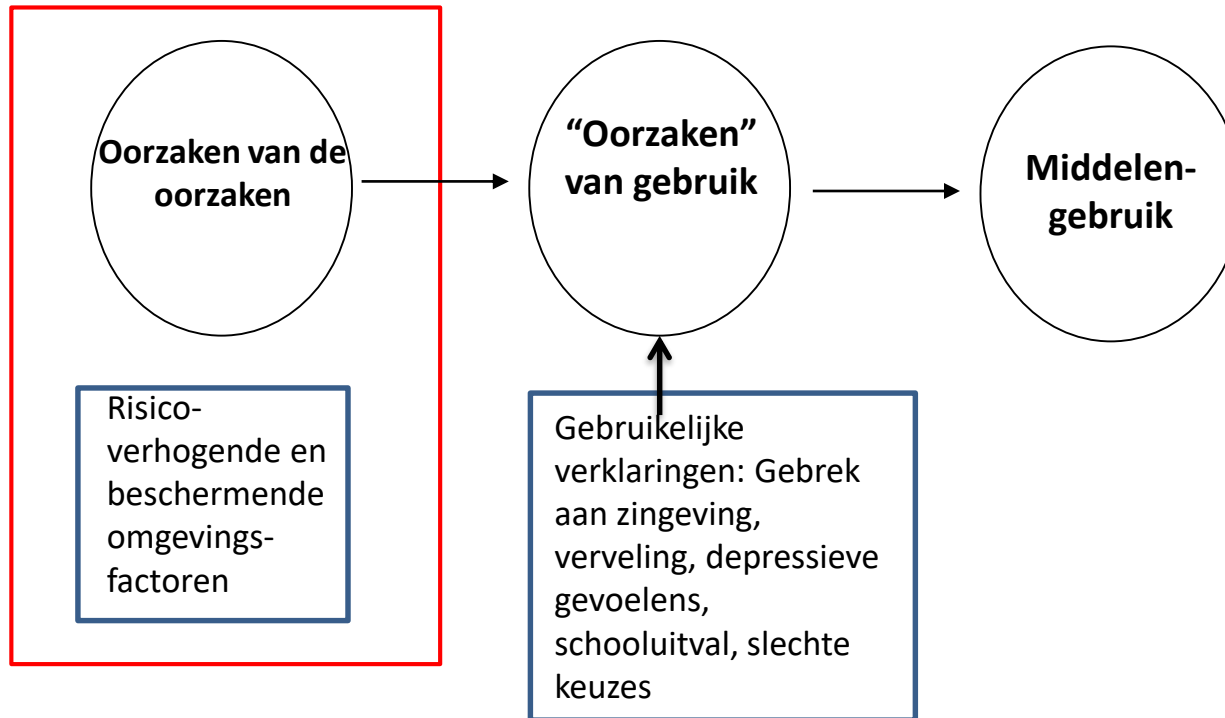
= > “laten we niet inzetten op verandering...

...maar op het voorkomen van gedrag!”

Individuele verantwoordelijkheid de oorzaken van middelengebruik

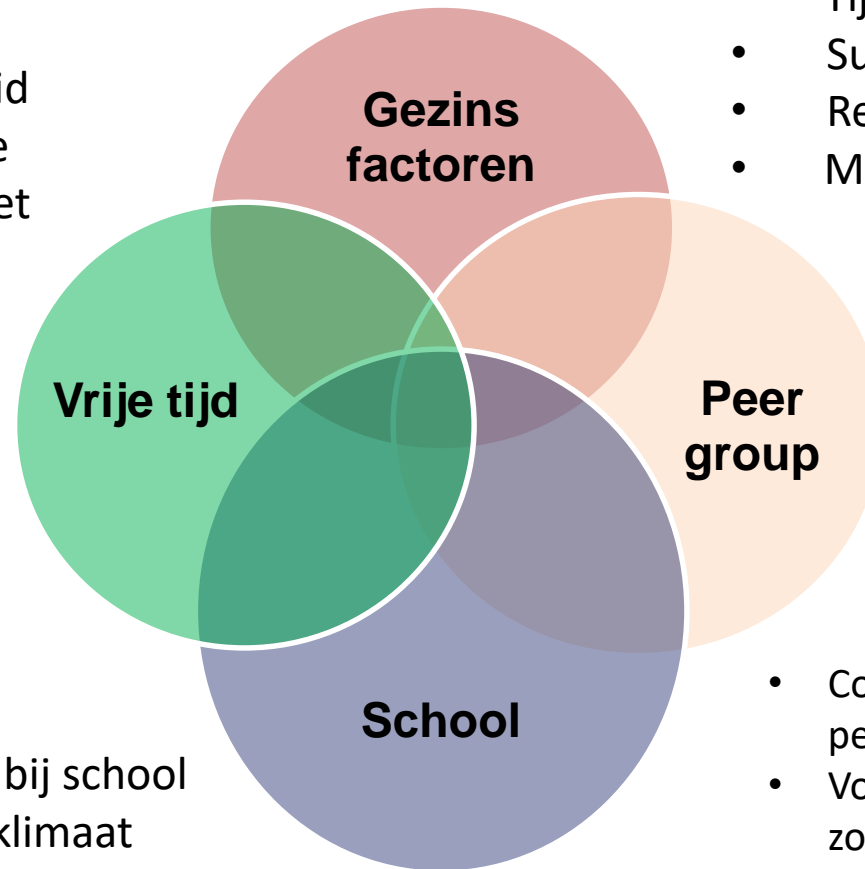
Verantwoordelijkheid van de gemeenschap de oorzaken van de oorzaken van middelengebruik

De belangrijkste risico- en beschermende factoren

- Beschikbaarheid georganiseerde activiteiten (met toezicht)
- Rolmodellen

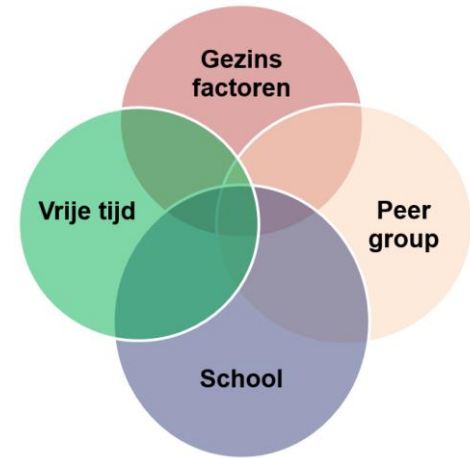

- Tijd met ouders
- Support van ouders
- Regels stellen
- Monitoring

- Betrokkenheid bij school
- Positief schoolklimaat
- Pesten

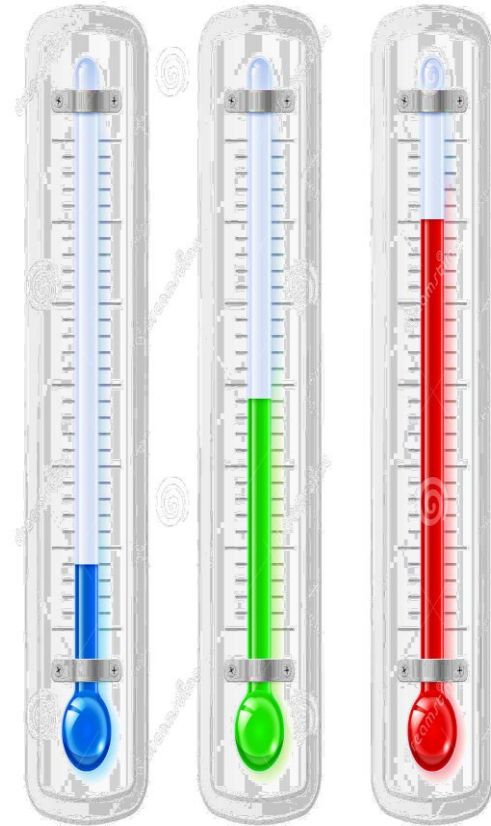
- Contact ouders met peers
- Voorkomen feestjes zonder toezicht
- Laat buiten rondhangen

Manier van werken

Indicatoren

Gezondheids status indicatoren, angst, depressieve symptomen, fysieke gezondheids status, lifestyle en vrije tijdsbesteding, lokale community netwerken, negatieve life events en stress, relatie met ouders en familie, peer group, economische en psychologische problemen, internet gokken, studie en school, middelengebruik, normen en waarden, geweld en deviant gedrag en meer ...

Monitoring

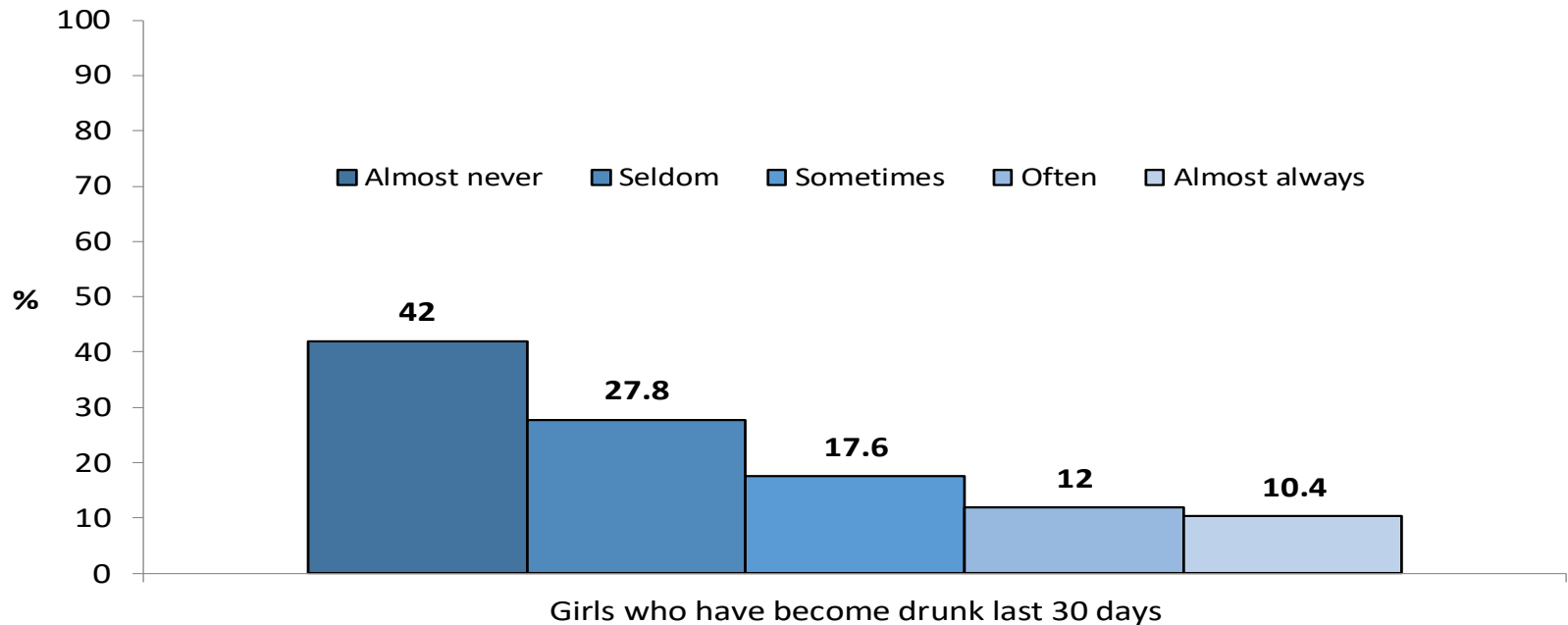
Data collectie op scholen

- 10 – 13 jr (sinds 2000 op Primary school)
- 14 – 16 jr (sinds 1992 op Primary school)
- 16 – 20 jr (sinds 1992 op High-school)

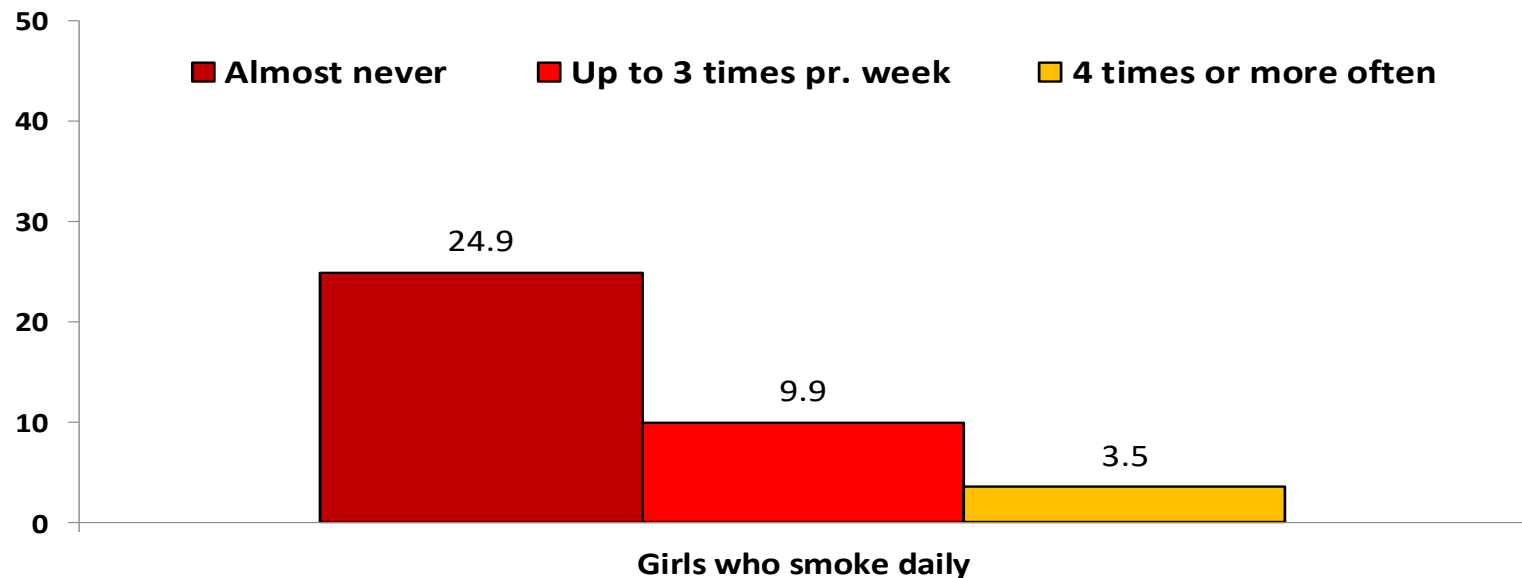

Sterk verband tussen alcohol drinken en tijd spenderen met ouders

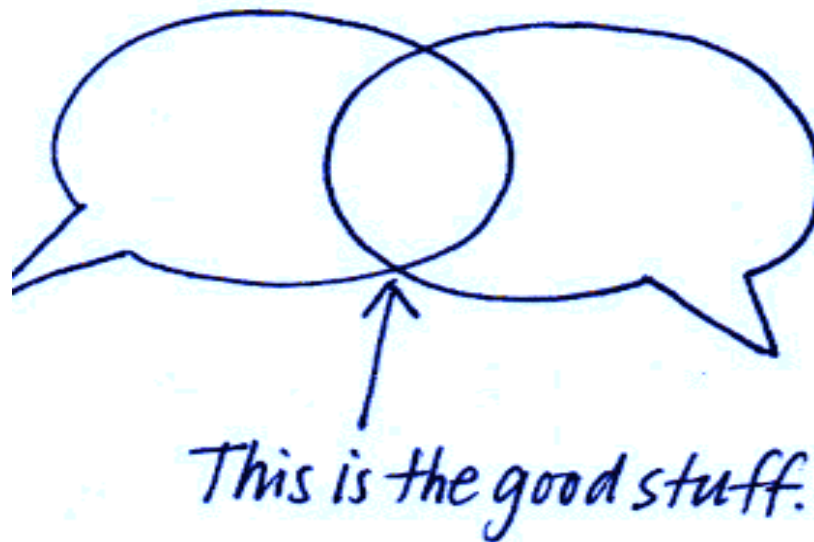
Sterk verband tussen roken en sporten

Lokale informatie voedt de dialoog..

... tussen: Politici, gemeenten en lokale autoriteiten; Oudergroepen en jeugdwerk; Schoolbestuurders en docenten; Gezondheidszorg – preventie en sociaal werk; Professionals in de vrije tijdssetting en preventiewerk; Sport en jongeren instituties.

Aanknopingspunten voor beleid

1. Focus op primaire preventie

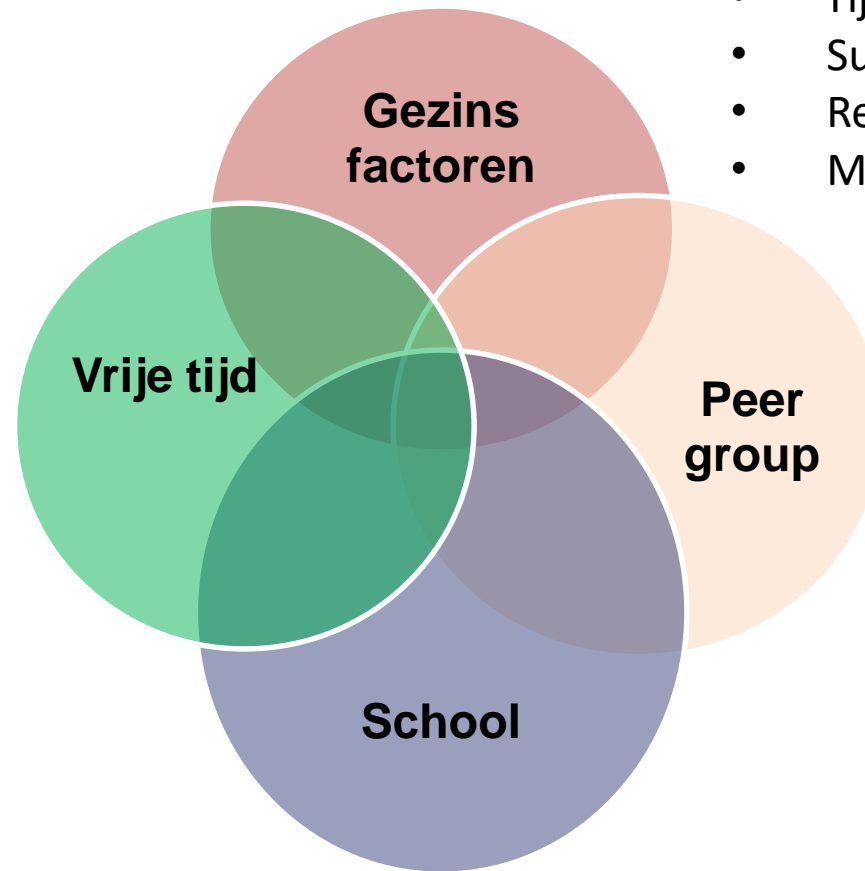
2. Focus op beschermende factoren

**3. Ondersteund met landelijke evidence based
beleidsmaatregelen**

Landelijke maatregelen

- Leeftijdsgrens tabak verhoogd naar 18 jaar
- Leeftijdsgrens alcohol verhoogd naar 20 jaar
- Verbod op reclame voor alcohol en tabak
- Alcoholverkoop in staatswinkels
- Avondklok voor jeugd

Aanknopingspunten voor lokaal beleid

- Tijd met ouders
- Support van ouders
- Regels stellen
- Monitoring

VB. Ouder-verdrag

8.-10. BEKKUR

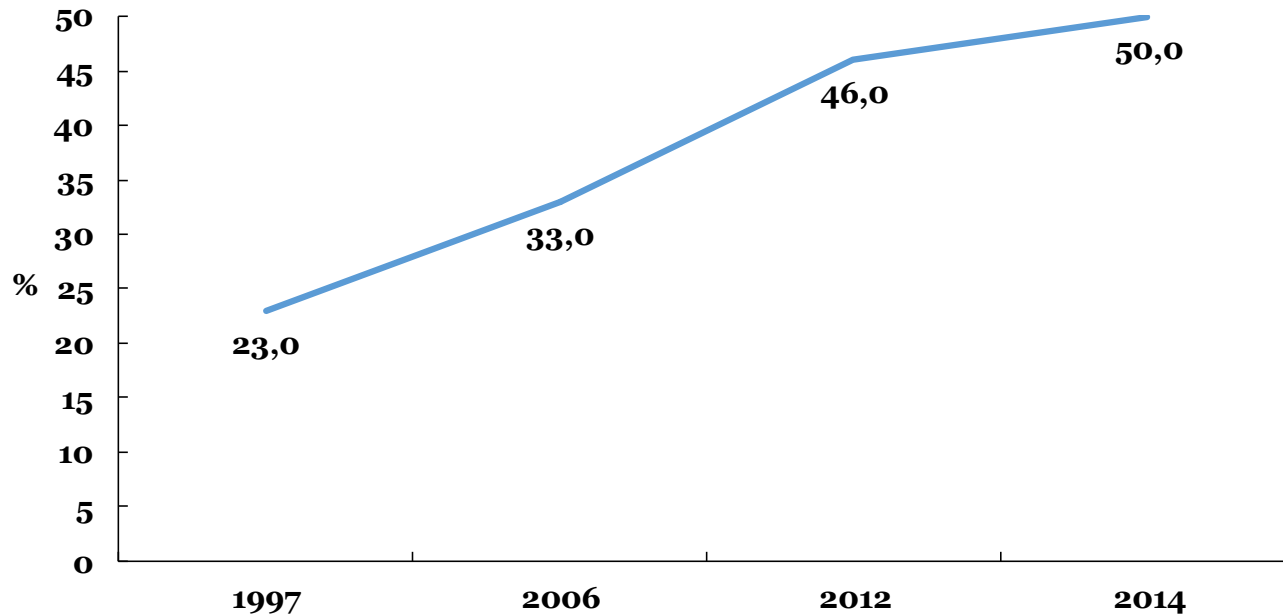
FORELDRASÁTTMÁLINN

- 1** STANDA VÐ LÖGBODINN ÚTIVISTARTÍMA OG HUGA AÐ SVEFNDÖRF UNGLINGSINS.
- 2** TAKA ÞÁTT Í SKÓLA-, ÍPRÓTTA- OG FRÍSTUNDASTARFI UNGLINGSINS MEÐ ÞVÍ AÐ LEGGJA OKKAR AF MÖRKUM TIL FORELDRASAMSTARFS.
- 3** SKAPA UMR/EDU UM NÁMID OG SKÓLADAGINN. VEITA STUÐNING VÍD NÁMID OG GÓÐA AÐSTÖÐU TIL HEIMANÁMS.
- 4** VERA VAKANDI YFIR EINELTI OG LÁTA SKÓLA OG/EDA FORELDRA VITA EF VÍD TELJUM UNGLING GERANDA EÐA ÞOLANDA EINELTIS.
- 5** KYNNAST VINUM OG SKÓLA-FÉLÖGUM UNGLINGSINS OG HAFJA SAMBAND OG SAMRÁÐ VÍD FORELDRA ÞEIRRA.
- 6** KAUPA EKKI TÓBAK, ÁFENGI EÐA ÖNNUR VÍMUEFNI FYRIR UNGLINGA.
- 7** LEYFA HVORKI FORELDRALAUS PARTÝ NÉ LEYFA UNGLINGUM AÐ NEYTA TÓBAKS, ÁFENGIS EÐA ANNARRA VÍMUEFNA Á HEIMILINU.
- 8** BYGGJA UPP SJÁLFSTRAUST UNGLINGSINS OG KENNA HONUM AÐ SÝNA ÖÐRUM TILLITSSEMI OG VIRÐINGU.
- 9** R/EDA VÍD UNGLINGINN UM SAMSKIPTI Á NETINU OG SETJA REGLUR UM NOTKUN.
- 10** GÆTA ÞESS AÐ Á HEIMILINU HAFI UNGLINGAR AÐEINS AÐGANG AÐ KVÍKMYNDUM, TÖLVULEIKJUM OG EFNI Á NETINU SEM HÆFIR ALDRI ÞEIRRA OG ÞROSKA.
- 11** STUÐLA AÐ UMBURDARLYNÐI OG VÍÐSYNI UNGLINGSINS OG EFLA SKILNING HANS Á SAMFÉLAGINU OG VIRÐINGU FYRIR FJÓLBREYTILEIKA SAMFERÐAFÓLKS.
- 12** ANNAD ...

VIÐ FORELDRAR BARNNA Í _____ BEKK/HÓP _____ (SKÓLI) SAMPYKKJUM
AÐ VERA VIRKIR ÞÁTTTAKENDUR Í SKÓLAGÖNGU BARNNA OKKAR OG VIRDA OFANTALIN VÍÐMÍÐ

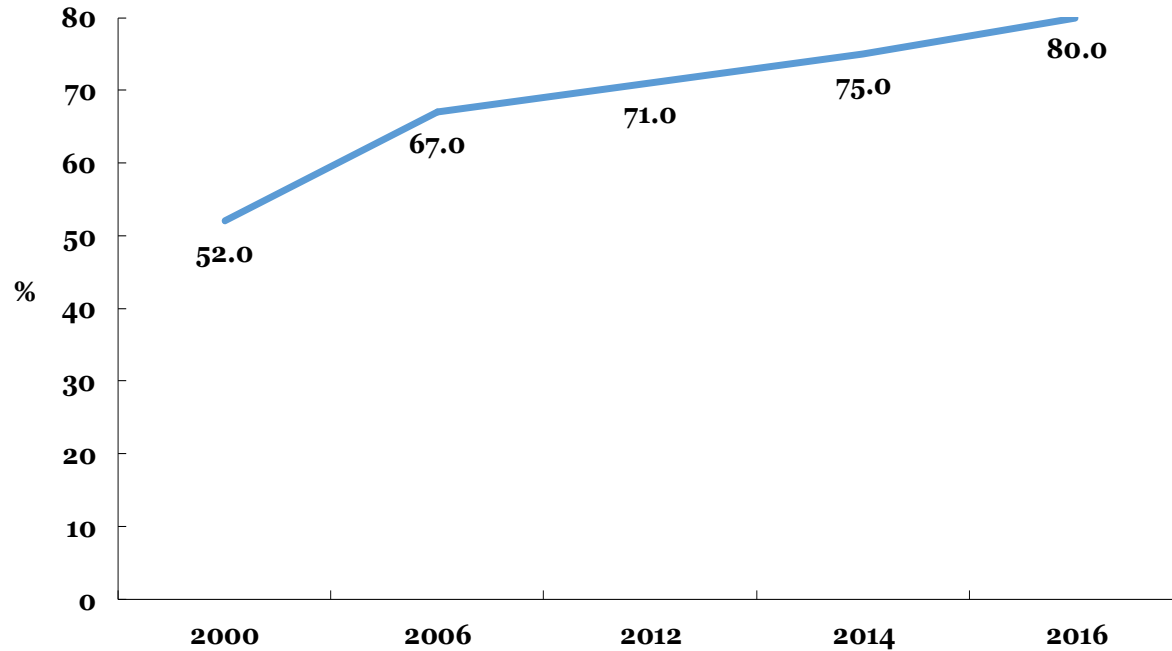

Meer tijd die ouders en kinderen samen doorbrengen

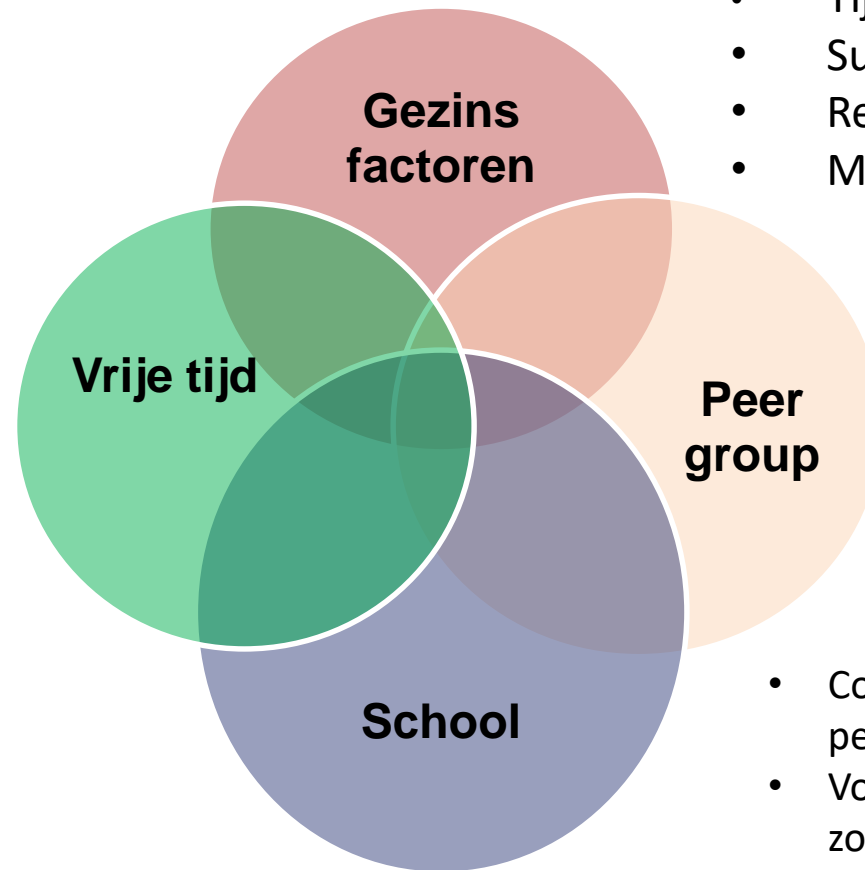
Percentage of students in 9th and 10th grade who spend time (often/almost always) with their parents during weekdays

Meer monitoring door ouders

**“My parents know where I am in the evenings” (applies very or rather well to me)
9th and 10th grade**

Aanknopingspunten voor beleid

- Tijd met ouders
- Support van ouders
- Regels stellen
- Monitoring

- Contact ouders met peers
- Voorkomen feestjes zonder toezicht
- Laat buiten rondhangen

VB. ouderlijke avondwandeling

ÚTIVISTAR- REGLURNAR*

*Skv. 92 gr. laga nr. 80/2002

Á skólatíma 1. september til 1. maí

12 ára börn og yngri

mega lengst vera úti til kl. 20

*13 – 16 ára börn mega
lengst vera úti til kl. 22*

1. maí til 1. september

12 ára börn og yngri

mega lengst vera úti til kl. 22

*13 – 16 ára börn mega
lengst vera úti til kl. 24*

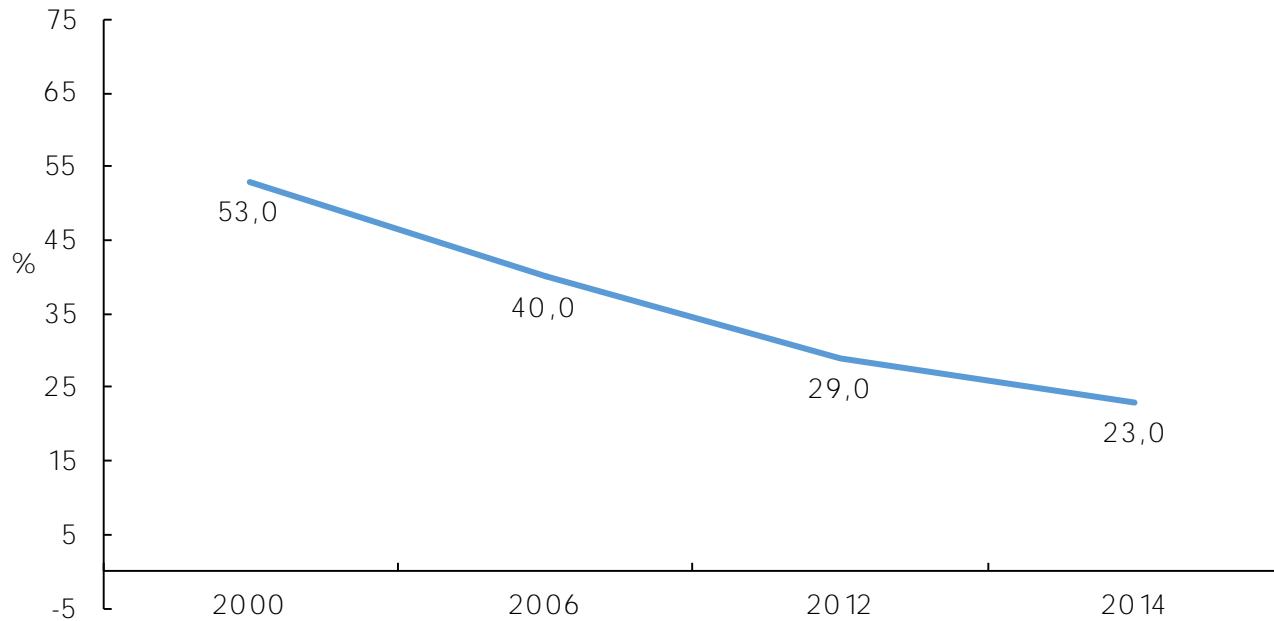
www.samanhopurinn.is

FORELDRAR VERUM SAMTAKA!

Foreldrum er heimilt að stytta þennan tíma en ekki lengja. Bregða má út af reglum þegar börn eru í fylgd með fullorðnum og börn 13-16 ára eru á heimleið frá viðurkenndri skóla-, íþrótt- eða æskulyðssamkomu. Aldur miðast við fæðingarár.

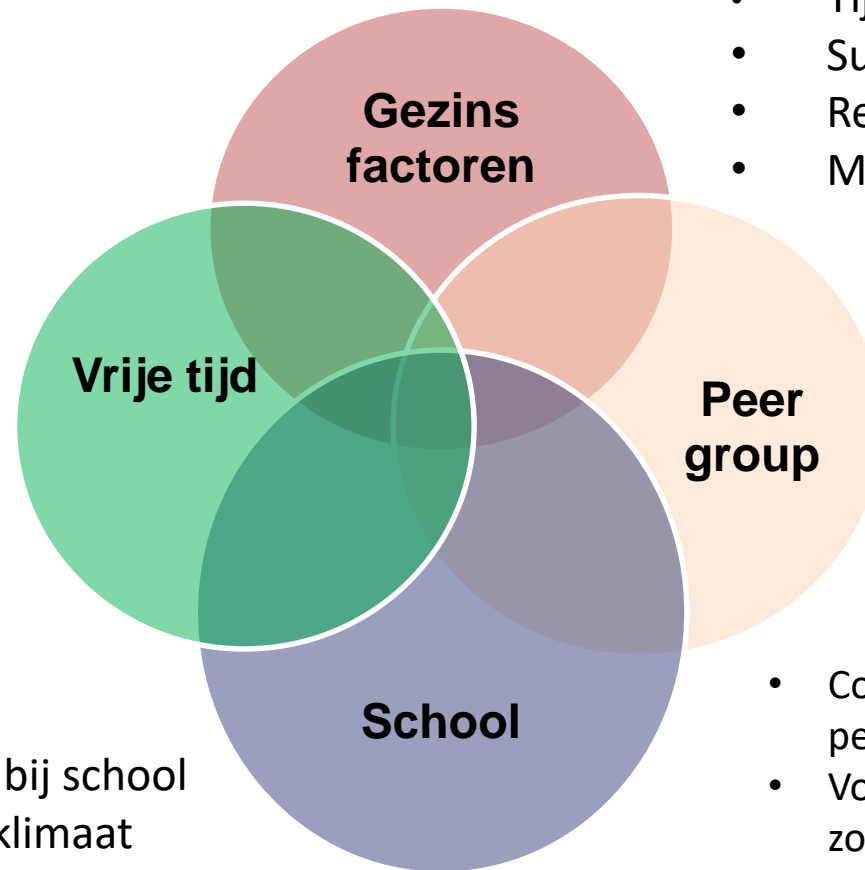

Minder laat op straat

Percentage of students in 9th and 10th grade who have been out after 10 pm (3 times or more) in the past week

Aanknopingspunten voor beleid

- Tijd met ouders
- Support van ouders
- Regels stellen
- Monitoring

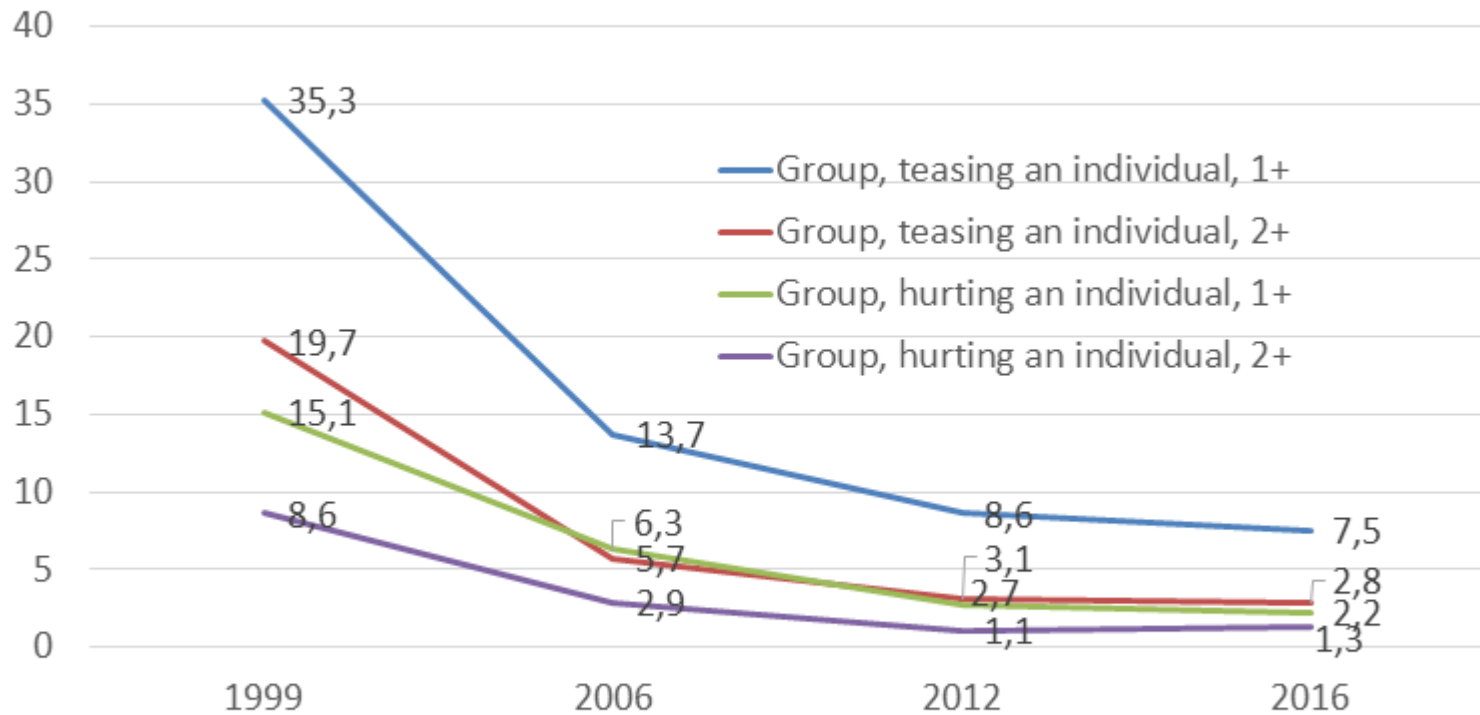
- Betrokkenheid bij school
- Positief schoolklimaat
- Pesten

- Contact ouders met peers
- Voorkomen feestjes zonder toezicht
- Laat buiten rondhangen

School als een community voor ouders

- Stimuleren ouder-interactie
- Ouderbijeenkomsten op school en postercampagnes over:
  - Tijd doorbrengen met kinderen
  - Kinderen niet te laat buiten
  - Feestjes zonder toezicht

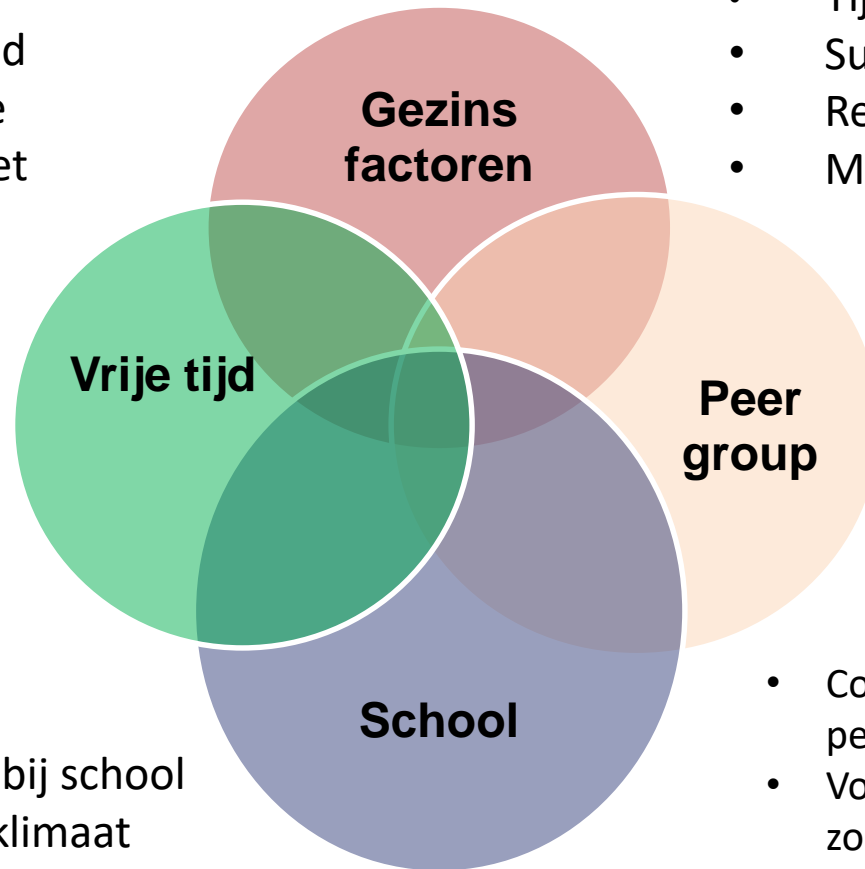
Measures on bullying (10th graders)

Aanknopingspunten voor beleid

- Beschikbaarheid georganiseerde activiteiten (met toezicht)
- Rolmodellen

- Tijd met ouders
- Support van ouders
- Regels stellen
- Monitoring door ouders

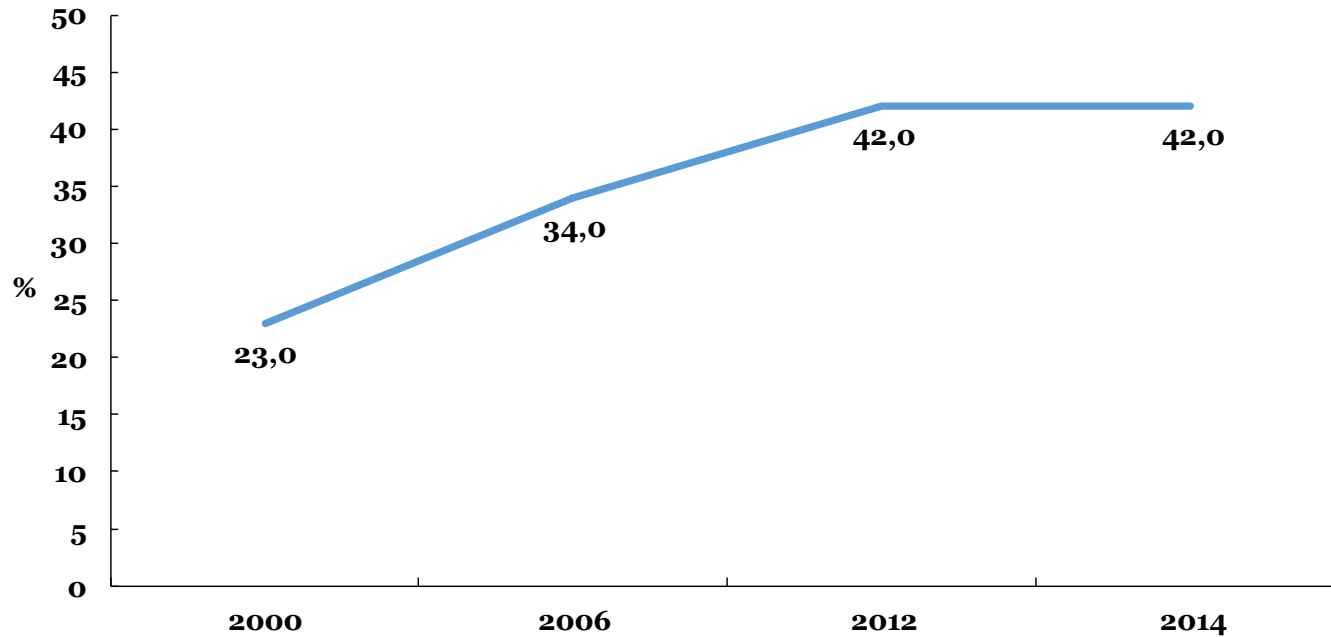
- Betrokkenheid bij school
- Positief schoolklimaat
- Pesten

- Contact ouders met peers
- Voorkomen feestjes zonder toezicht
- Laat buiten rondhangen

VB. Vrijetijdspas

Meer sporten (in sport club)

Percentage of students in 9th grade that participate in sports in a sports club four times per week or more

Succesfactoren

- Wetenschappelijk fundament
- Community based aanpak: heldere kernorganisatie en gedragen door lokale partners
- Constante dialoog tussen onderzoek, beleid en praktijk
- Duurzaamheid: lange termijn commitment, inclusief budget

Wat doet IJsland anders?

- Niet veel!
- Iets anders organiseren van de traditionele preventie:
  - Primaire preventie => gaat niet zozeer over gebruik van middelen, maar over community building
  - Gericht op het veranderen van de omgeving, niet op de individuele verantwoordelijkheid
  - Geen top-down programma, maar een bottom-up samenwerking
  - Samenwerking onderzoek-beleid-praktijk staat central
  - Consistent en herhalend; geen tijdslimit
  - Populatieonderzoek, geen steekproef
  - Multi-level data report afgestemd op bruikbaarheid praktijk

Wat gaan we in NL doen?

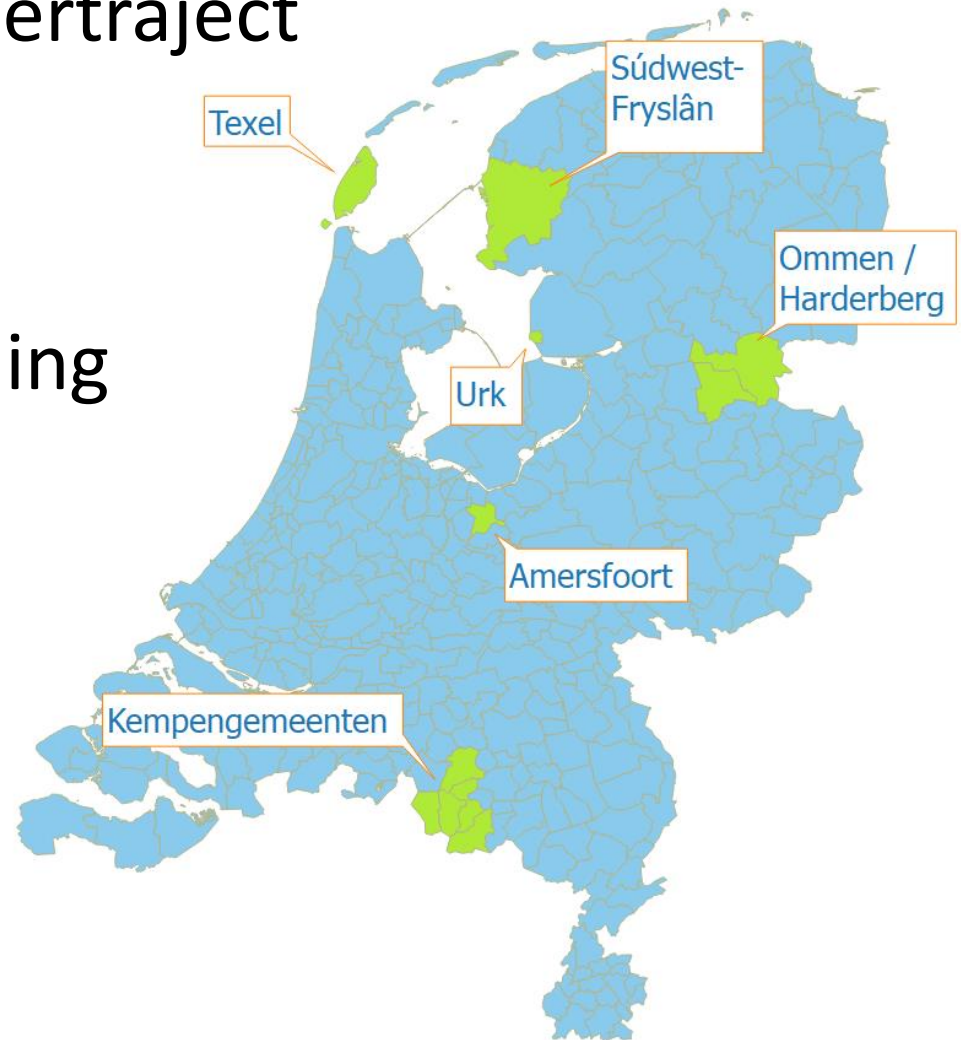

Raakvlakken Nederlandse context

- Evidence based (werken met wat werkt)
- Inzetten op beschermende factoren
- Community based
- Gericht op lokale context
- Sluit aan bij de transformatie opgave

2 trajecten

1. Beleidsvormend leertraject
– 6 gemeenten
2. Landelijke verkenning

Beleidsvormend leertraject

- Doel: onderzoeken wat het IJslandse model oplevert voor Nederlandse gemeenten
- 6 gemeenten
- 2018-2021
- Planet Youth

Nederlands
Jeugd
instituut

Beleidsvormend leertraject 2018 - 2021

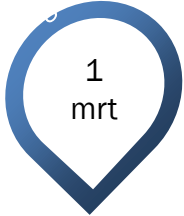
Gemeente Texel

.txl

Traject 2018

Start traject

1
mrt

- > Selectie regio's
- > Startbijeenkomst
- > Voorbereiding studiebezoek IJsland

Studiebezoek IJsland

31
mei

- > Nader kennismaking IJslands preventiemodel
- > Verdieping inhoud en proces Nederlands traject
- > Onderling uitwisseling (samen leren)

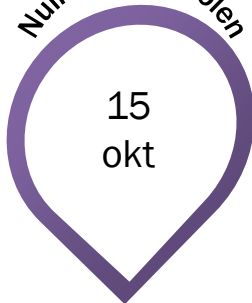
Vorbereiding nulmeting

30
sep

- > Vragenlijsten afstemmen met GGD's
- > Vragenlijsten vertalen
- > Draagvlak creëren ouders en scholen
- > Randvoorwaarden

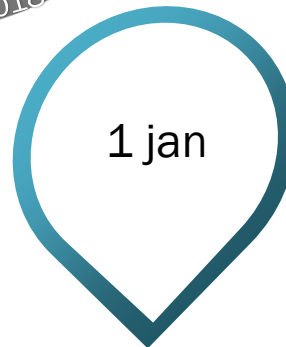
Nulmeting scholen

15
okt

- > Nulmetingen uitvoeren
- > Gegevens naar IJsland

Rapporten

1
jan

- > Scholen krijgen rapportages
- > Voorbereiden bezoek uit IJsland
- > Voorbereiding beleidstraject

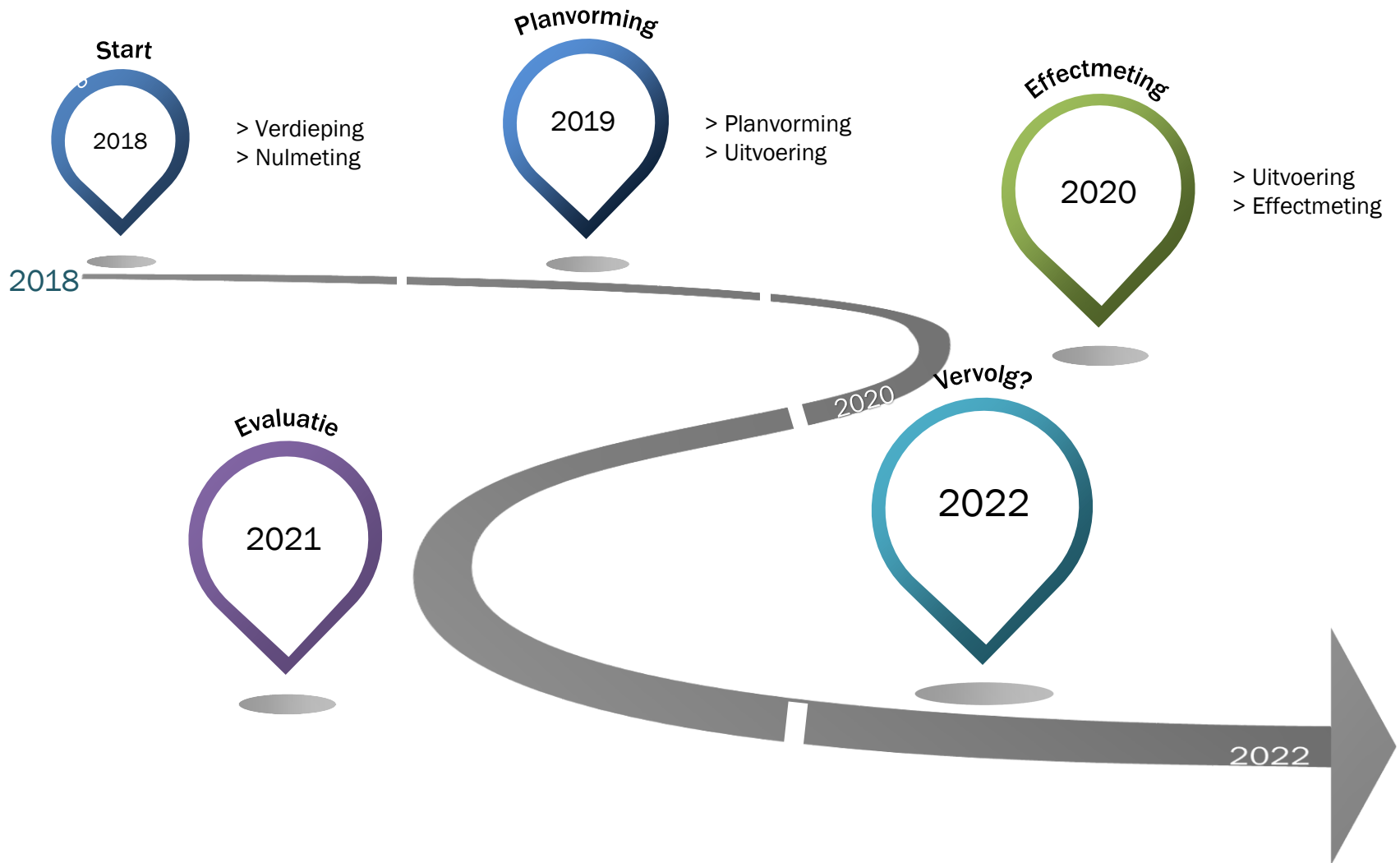
2019

2018

2018

En verder

Landelijke verkenning

- Nader onderzoek
  - Literatuurstudie
  - Onderzoek naar leertraject
- Kennis delen met geïnteresseerden
  - Inspiratiesessies
  - Nieuwsbrief
- Afstemmen met landelijke partners
  - Aansluiting met andere monitors
  - Aansluiting met andere preventieprogramma's (RVG, JOGG, etc)
  - Visie op eventuele verdere implementatie

Dank voor jullie aandacht!

<https://www.trimbos.nl/ijsland>

IJsland@trimbos.nl

Nederlands
Jeugd
instituut